

ne gør et stort stykke arbejde i dag inden for de meget snævre økonomiske rammer, de har, for at tage så meget hensyn til de demente som muligt. Det er de jo allerede også forpligtet til med den lovgivning, der er.

Men problemet er jo, at der, hvor man skal tage hensyn til de demente, der, hvor man skal sikre, at deres ønsker bliver opfyldt, er i mødet mellem den demente, personalet og de pårørende, og hvis vi gerne vil have, at man skal kunne tage det hensyn, så skal vi jo sikre, at der er plads nok i de økonomiske rammer til, når det møde finder sted mellem den demente og personalet og de pårørende, at man har tid til at snakke sammen, at der er ro til, at personalet kan lytte til den ældre, se, at den demente kan tale i sit eget tempo og på forskellige måder og på forskellige tidspunkter kan give udtryk for sine ønsker og behov.

Det er vigtigt, at vi giver de demente de muligheder, både dem, der lige er blevet diagnosticeret, og dem, der har været demente i lang tid. Demente er jo ikke hjernedøde eller andet, men det kræver noget tid og nogle trygge rammer at finde ud af, hvad det er, de ønsker.

Problemet er bare, at med de meget snævre økonomiske rammer, der er i øjeblikket, har personalet tit ikke den tid, der skal til, og der risikerer vi så, at det her såkaldte testamente så bliver det, der bliver det retningsgivende, selv om den demente måske på det tidspunkt, måske flere år efter at det såkaldte testamente er skrevet, ønsker noget andet.

F.eks. var der på et tidspunkt i Politiken en historie under overskriften »Levende død på plejehjemmet« om en 92-årig kvinde, som engang havde givet udtryk for, at hun gerne ville have te, og siden da havde hun fået te, hver eneste gang der blev serveret te og kaffe. På et tidspunkt var der så en, der tog sig tid til at spørge hende, og så sagde hun: Ja, de under mig ikke engang en kop kaffe her. For der var aldrig nogen, der havde spurgt hende siden dengang, om hun måske gerne ville have kaffe i stedet for te. Og der synes jeg altså, det er vigtigt at sikre, at der er tid nok til, at folk også kan ombestemme sig, hvis de ændrer holdning, eller måske nogle gange vil have te og nogle gange vil have kaffe.

Derfor burde vi i stedet sikre, at der var personale nok. Det kunne vi jo gøre ved at bruge dagpengene aktivt, ved at tage nogle af de mange mennesker, der går arbejdsløse, og give dem muligheden for at få en uddannelse som social- og sundhedsassistent eller social- og sundheds-

hjelper og komme ind og udføre det stykke arbejde, som der er så hårdt brug for.

Det vil stort set ikke koste noget på samfundsbudgettet, og det ville samtidig gøre, at vi undgår den store nedslidning, vi i øjeblikket har, af de ansatte på området, og især ville det gøre, at vi kunne skabe bedre vilkår for de demente. Der ville vi så kunne leve op til at sikre, at det, man gik ud fra, var de ti rettigheder, som Forbundet af Offentligt Ansatte og Dansk Sygeplejeråd har udarbejdet, om, at alle ældre, ikke kun demente, men alle ældre, skal have mulighed for at leve et liv, hvor de selv bestemmer, hvornår de vil sove, selv bestemmer, hvad de vil have at spise, selv bestemmer, hvad de vil have på af tøj osv.

Jeg synes da, det kunne være spændende, hvis man fra regeringens side ville gå ind i og se på, hvordan vi sikrer tilstrækkelige ressourcer til, at alle kan få opfyldt deres behov og deres ønsker, og at alle får muligheder for det. Det vil være noget helt andet end det, man lægger op til her med sådan et paradeforslag om et plejetestamente. Og igen synes jeg altså, man skal finde et andet navn i stedet for denne her falske varebetegnelse.

Kl. 17.10

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):
Næste ordfører er fru Tove Videbæk.

Tove Videbæk (KD):

I forbindelse med en ændring i lov om social service blev man opmærksom på, at der var behov for at undersøge muligheden for, at personer, der diagnosticeres som demente, får mulighed for at tage stilling til fremtiden, inden de bliver alt for syge. Derfor blev der nedsat en arbejdsgruppe, som så har foreslået nogle lovændringer, og en af dem skal vi så behandle her i dag, eller er vi i fuld gang med at behandle.

Det her lovforslag giver personer, der har fået stillet diagnosen demens, mulighed for selv at give udtryk for, hvad de ønsker i forhold til f.eks. bolig, tøj, gåture, aktiviteter i løbet af en dag samt andre personlige forhold, når de ikke længere kan udtrykke deres ønske selv. Med dette lovforslag og med disse plejetestamenter og med denne nye mulighed signalerer vi simpelt hen værdighed og respekt i forhold til den ældres egne ønsker og behov. Hvis eller når det ikke længere er muligt for personalet, eller det ikke længere er til den dementes bedste, så må personalet, eventuelt i samarbejde med de pårø-